

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА

Робоча програма
для студентів усіх спеціальностей
другого (магістерського) рівня

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017

УДК 005.336.1(07)
ББК 65.9(4УКР)-07р
О-93

Затверджено на засіданні кафедри підприємницької діяльності.
Протокол № 1 від 01.09.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач І. В. Гонтарева

Оцінка ефективності розвитку підприємства : робоча програма для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня : [Електронне видання] / уклад. І. В. Гонтарева. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 64 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Розміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), методичні рекомендації щодо методів контролю за засвоєнням професійних компетентностей, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня.

УДК 005.336.1(07)
ББК 65.9(4УКР)-07р

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

Сучасний стан економічних процесів у світі, особливо в Україні, характеризується нестабільністю та пошуком нових парадигм розвитку виробництва, виробничих відносин і суспільства в цілому. Інтелектуалізація виробництва, скорочення життєвих циклів продукції і технологій, виникнення нових форм конкурентної боротьби, кооперації, альтернатив використання капіталу й одночасно вимоги уніфікації підходів до організації господарського розвитку, виснаження багатьох джерел природних ресурсів і погіршення екологічної обстановки – все це є комплексними проблемами розвитку підприємств, яким має відповідати методологія комплексного оцінювання ефективності, без якої неможливо здійснювати вибір стратегічних напрямів розвитку.

Необхідність комплексного оцінювання ефективності з урахуванням комплексу умов розвитку підприємств, систематизація й оцінювання цих умов як системи, визначення структури та складу кожної з умов виникнення і відтворення економічних ефектів розвитку підприємства, а також нагальність потреб в управлінні розвитком підприємства на основі інтегрального показника системної ефективності зумовлюють вивчення навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" та застосування цих навичок у практичному розвитку сучасних підприємств.

Програма вивчення навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" належить до циклу вибіркових професійно орієнтованих дисциплін для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня галузей знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" та 07 "Управління та адміністрування" усіх форм навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	05 "Соціальні та поведінкові науки" та 07 "Управління та адміністрування"	Вибіркова
Змістових модулів – 2	Спеціальності в рамках галузі знань 05 і 07	Рік підготовки
Загальна кількість годин – 150		1М
		Семестр
		1-й
	Освітній ступінь: магістр	Лекції
		20 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 7,3		Практичні, семінарські
		20 год
		Самостійна робота
		110 год
		Вид контролю
		залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (відсотків) – 36 %.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи професійних компетентностей щодо використання методів і інструментів комплексної оцінки ефективності розвитку підприємства.

У процесі вивчення дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" студентами вирішуються такі основні **завдання**:

засвоєння сучасних підходів щодо оцінки ефективності та теоретичних засад комплексної оцінки ефективності розвитку;

розвиток навичок практичного застосування технології оцінки ефективності розвитку підприємства;

оволодіння методами й інструментами оцінки системної ефективності розвитку підприємства.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні концепції та методологія здійснення процесу оцінки ефективності розвитку у світі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань, вмій і навичок щодо комплексної оцінки ефективності розвитку підприємства.

До вивчення навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" студент приступає, прослухавши більшість навчальних дисциплін з гуманітарного циклу. З циклу фундаментальних навчальних дисциплін необхідно, щоб студент прослухав: "Економіку підприємства", "Бухгалтерський облік", "Економічний аналіз", "Фінансовий аналіз" та ін.

У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Управління консалтинговою діяльністю", "Управління ефективністю розвитку", "Управління проектами", а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних проектів, магістерських дипломних робіт.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства.
2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства.

Після вивчення навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" студент повинен:

знати і розуміти:

сутність сучасної теорії ефективності;
категоріальний апарат, цілі та завдання оцінки ефективності розвитку підприємства;

послідовність та зміст технології комплексної оцінки ефективності розвитку підприємства;

складові та структуру системи умов ефективності розвитку підприємства;

методи та методики оцінювання наявного потенціалу, результативності та функціональної організованості як ефективності розвитку підприємства;

методи оцінювання системи умов ефективності розвитку підприємства;

володіти, в змозі продемонструвати:

здійснювати оцінку ефективності розвитку підприємства за допомогою різних методів;

проводити комплексну оцінку ефективності розвитку підприємства;

оцінювати умови ефективності розвитку підприємства з використанням різних методів;

здійснювати оцінку системної ефективності розвитку підприємства; визначати вузькі місця в роботі підприємств різних видів економічної діяльності.

Структура складових професійних **компетентностей** та їх формування з навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства"

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ОЕРП. 1.1	Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Застосовувати понятійний апарат у процесі оцінки ефективності розвитку підприємства
		Оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів
		Застосовувати концепцію оцінки системної ефективності розвитку підприємства в сучасних умовах
ОЕРП. 2.1	Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності
		Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання наявного потенціалу
		Визначати та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства
		Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства

Структура складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікації України наведена в табл. А. 1 додатка А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства

Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства

Основні етапи формування комплексу економічних ефектів. Етап формування джерел економічних ефектів. Основні характеристики потоку функціональних перетворень. Основні елементи та процеси етапу розподілу та обміну. Характеристика етапу споживання. Матеріально-енергетичні потоки при формуванні комплексу економічних ефектів. Фінансові потоки при формуванні комплексу економічних ефектів. Інформаційні потоки при формуванні комплексу економічних ефектів.

Порівняльна характеристика понять "ефект" і "ефективність". Сутність поняття "ефект". Сутність поняття "ефективність". Взаємозв'язок між поняттями "ефект" і "ефективність". Інтенсивні фактори формування ефективності розвитку підприємства.

Понятійний апарат комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства. Визначення сутності і видів ефективності розвитку підприємства. Показники і критерій ефективності. Комплексне оцінювання ефективності розвитку підприємства.

Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства

Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результату-витрати. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Оцінка ефективності розвитку підприємства як здатність використовувати свій потенціал. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Теорія ефективності. Оцінка ефективності розвитку підприємства на відповідність результатів цілям операції. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства

Основні положення концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства. Виявлення та узгодження індивідуальних та колективних прагнень стейкхолдерів. Врахування формальних і неформальних інституціональних обмежень. Формування інваріантної структури ефективності розвитку підприємства. Агрегування мір ефективності умов виникнення та відтворення ефектів при збереженні їхніх основних характеристик.

Система умов виникнення та відтворення економічних ефектів. Сутність поняття "системна ефективність". Коротка характеристика результативності. Коротка характеристика наявного потенціалу та економічності. Коротка характеристика функціональної організованості та оперативності. Властивості системності при оцінці ефективності розвитку підприємства.

Змістовий модуль 2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства

Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства

Порівняльна характеристика методів оцінювання результативності розвитку підприємства. Збалансована система показників Нортон-Каплана. Збалансована система показників Л. Мейсела. Інтегрована модель збалансованої системи показників і показника економічної доданої вартості. Піраміда ефективності К. Макнейра, Р. Ланча та К. Кроса. Модель EP²M К. Адамса й П. Робертса.

Багатовимірний факторний аналіз показників результативності розвитку машинобудівних підприємств. Місце машинобудівних підприємств у розвитку України. Основні показники результативності машино-

будівних підприємств України. Багатовимірний факторний аналіз з використанням програмного пакету Statistica 6.0. Факторні навантаження показників результативності розвитку машинобудівних підприємств України. Радіальна діаграма лідерів машинобудування.

Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності

Методичні підходи щодо оцінки складових наявного потенціалу розвитку підприємств. Місце трудового потенціалу в формуванні умов ефективності розвитку підприємства. Методика розрахунку трудового потенціалу. Структура техніко-технологічної бази підприємства. Методика розрахунку потенціалу техніко-технологічної бази підприємства.

Оцінка економічності розвитку підприємства. Складові економічності. Альтернативні затрати. Трансакційні затрати. Оцінювання затрат інтелектуальних ресурсів у процесі розвитку підприємства. Зведена схема оцінювання складових наявного потенціалу розвитку підприємств.

Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності

Своєчасність та швидкодія прийняття рішень. Цикли відтворення засобів і предметів праці, людського капіталу. Коефіцієнт своєчасності розвитку підприємства. Ментальні моделі. Ментальна карта прийняття рішення відносно ефективності розвитку підприємства.

Стійкість розвитку підприємства. Фінансова стійкість. Виробнича стійкість. Оцінювання виробничої стійкості з використання теорії масового обслуговування. Організаційна стійкість. Оцінювання організаційної стійкості з використання теорії ігор. Приклад оцінювання організаційної стійкості машинобудівного підприємства. Оцінювання організаційної стійкості на базі кооперативних ігор.

Інші складові функціональної організованості розвитку підприємства. Актуалізація функцій персоналу компанії. Мотивуючий потенційний бал. Приклад оцінювання мотивуючого потенційного балу машинобудівного підприємства. Тренінг як метод підвищення рівня актуалізації функцій персоналу підприємства. Раціональна комбінація властивостей зосередження та лабільності в процесі розвитку підприємства. Нейтралізація дисфункцій у процесі розвитку підприємства. Замкнутий контур управління підприємством.

Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства

Оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства методом аналізу ієрархій. Характеристика основних понять методу аналізу ієрархій: фокус, сили, актори, результат, узагальнений сценарій. Процедура реалізації методу аналізу ієрархій. Ієрархія прямого процесу оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства. Приклад застосування методу аналізу ієрархій на машинобудівному підприємстві. Ієрархія зворотного процесу оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства.

Оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства методом Хосин Канрі. Характеристика основних понять методу. Х-матриця: стратегія, тактика, показники, результати.

Методичне забезпечення агрегування умов системної ефективності розвитку підприємства. Агрегована структура умов системної ефективності розвитку підприємства. Піраміда формування інтегрального показника. Методи агрегування. Структура агрегування умов системної ефективності розвитку підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання навчальної роботи. Навчальний процес згідно з робочою програмою навчальної дисципліни здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття; виконання індивідуальних завдань; самостійна робота студентів; контрольні заходи. Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістових модулів.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять і виконуючи практичні завдання. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Денна форма			
	усього	лекції	практичні та семінарські заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1				
Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства				
<i>Тема 1.</i> Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	15	2	2	11
<i>Тема 2.</i> Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	30	4	4	22
<i>Тема 3.</i> Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 1	60	8	8	44
Змістовий модуль 2				
Оцінка системної ефективності розвитку підприємства				
<i>Тема 4.</i> Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	30	4	4	22
<i>Тема 5.</i> Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	15	2	2	11
<i>Тема 6.</i> Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності	15	2	2	11
<i>Тема 7.</i> Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	30	4	4	22
Разом за змістовим модулем 2	90	12	12	66
Усього за модулями	150	20	20	110

5. Теми семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем для закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу. У процесі

проведення семінарського заняття організовується дискусія навколо попередньо визначених тем, на яких студенти вирішують проблемні запитання для вирішення практичних завдань (табл. 5.1), відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення.

Таблиця 5.1

Перелік тем семінарських занять

Назва теми	Програмні запитання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства			
<i>Тема 1.</i> Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи формування комплексу економічних ефектів. 2. Основні характеристики потоку функціональних перетворень. 3. Матеріально-енергетичні потоки у ході формування комплексу економічних ефектів. 4. Фінансові потоки у ході формування комплексу економічних ефектів. 5. Інформаційні потоки у ході формування комплексу економічних ефектів. 6. Сутність поняття "ефект". 7. Сутність поняття "ефективність". 8. Взаємозв'язок між поняттями "ефект" і "ефективність". 9. Інтенсивні фактори формування ефективності розвитку підприємства. 10. Понятійний апарат комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства. 11. Визначення сутності і видів ефективності розвитку підприємства. 12. Комплексне оцінювання ефективності розвитку підприємства 	1,0	<p>Основна: [1; 3; 4].</p> <p>Додаткова: [5; 7; 9; 16 – 18]</p>
Разом за змістовим модулем 1		1,0	

1	2	3
Змістовий модуль 2		
Оцінка системної ефективності розвитку підприємства		
<p><i>Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні підходи щодо оцінки складових наявного потенціалу розвитку підприємств. 2. Місце трудового потенціалу в формуванні умов ефективності розвитку підприємства. 3. Структура техніко-технологічної бази підприємства. 4. Складові економічності. Альтернативні та трансакційні затрати. 5. Оцінювання затрат інтелектуальних ресурсів у процесі розвитку підприємства. 6. Оцінювання складових наявного потенціалу розвитку підприємств 	<p style="text-align: center;">0,5</p> <p style="text-align: center;">Основна: [1; 2]. Додаткова: [14; 19].</p>
<p><i>Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цикли відтворення засобів і предметів праці, людського капіталу. 2. Своєчасність розвитку підприємства. 3. Ментальна карта прийняття рішення відносно ефективності розвитку підприємства. 4. Фінансова, виробнича та організаційна стійкість. 5. Оцінювання організаційної стійкості на базі кооперативних ігор. 6. Актуалізація функцій персоналу підприємства, мотивуючий потенційний бал. 7. Тренінг як метод підвищення рівня актуалізації функцій персоналу підприємства. 8. Раціональна комбінація властивостей зосередження та лабільності в процесі розвитку підприємства. 9. Нейтралізація дисфункцій у процесі розвитку підприємства 	<p style="text-align: center;">0,5</p> <p style="text-align: center;">Основна: [1; 2; 4]. Додаткова: [14; 23]</p>
Разом за змістовим модулем 2		1,0
Разом годин за модулями		2,0

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх студентами на занятті.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства	<i>Завдання 1.</i> Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	1	Інформаційні ресурси
	<i>Завдання 2.</i> Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати-витрати	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [8; 10 – 12; 20]
	<i>Завдання 3.</i> Оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал	1	
	<i>Завдання 4.</i> Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності	1	
	<i>Завдання 5.</i> Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку	0,5	

1	2	3	4
	<i>Завдання 6.</i> Оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів	0,5	
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 1</i> "Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства"	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [5 – 25]
Разом за змістовим модулем 1		7	
Змістовий модуль 2 Оцінка системної ефективності розвитку підприємства	<i>Завдання 7.</i> Оцінка результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	4,0	Основна: [2]. Додаткова: [21; 22; 24; 25]
	<i>Завдання 8.</i> Оцінювання складових наявного потенціалу з використанням різних методичних підходів	1,5	Основна: [1; 2]. Додаткова: [14; 19]
	<i>Завдання 9.</i> Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності методом аналізу ієрархій	3,5	Основна: [1; 2; 4]. Додаткова: [14; 23]
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2</i> "Оцінка системної ефективності розвитку підприємства"	2,0	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [5 – 25]
Разом за змістовим модулем 2		11	
Разом годин за модулями		18	

6.1. Приклади типових практичних завдань за модулями

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства

Завдання (діагностичне). Оцініть ефективність розвитку підприємства на основі підходів (табл. 6.2):

оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати–витрати;

оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал;

оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності;

оцінка ефективності на основі стійкості розвитку підприємства;

оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів.

Зробіть висновки.

Таблиця 6.2

Показники підприємства

Показники	Попередній період	Звітний період
Фонд оплати праці, тис. грн	324 300	368 900
Середньооблікова чисельність персоналу, ос.	7 420	7 475

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	418	178	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64135	64135
первісна вартість	1001	7463	7499	Капітал у дооцінках	1405	18681	50943
накопичена амортизація	1002	7045	7321	Додатковий капітал	1410	1829310	1847981
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19282	38010	Резервний капітал	1415	6254	7690
Основні засоби:	1010	1881827	1851950	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	36554	36376
первісна вартість	1011	2206501	2359328	Усього за розділом I	1495	1954934	2007125

Продовження табл. 6.2

1	2	3	4	5	6	7	8
знос	1012	324674	507378	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові фінансові інвестиції: інші фінансові інвестиції	1035	8524	8524	Інші довгострокові зобов'язання	1515	27927	2945
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1282	1853	Усього за розділом II	1595	27927	2945
Відстрочені податкові активи	1045	28432	23770	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом I	1095	1939765	1924285	Короткострокові кредити банків	1600		
II. Оборотні активи				Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	860	1347
Запаси	1100	26569	35702	за товари, роботи, послуги	1610	13335	48996
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	198251	270418	за розрахунками з бюджетом	1615	16884	19437
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1135	4551	1326	у тому числі з податку на прибуток	1620	1352	0
з бюджетом	1136	0	31422	за розрахунками зі страхування	1621	4903	5992
у тому числі з податку на прибуток	1135		31421	за розрахунками з оплати праці	1625	10533	12793
Інша поточна дебіторська заборгованість	1165	3278	3228	за одержаними авансами	1630	193387	236390
Гроші та їх еквіваленти	1167	65491	69969	за розрахунками з учасниками	1635	21644	15875
Інші оборотні активи	1195	32600	39555	Доходи майбутніх періодів	1660	26098	25005
Усього за розділом II	1200	330740	451620	Усього за розділом III	1690	287644	365835
Баланс		2270505	2375905	Баланс	1800	2270505	2375905

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3655841	3396649
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3528157)	(3206542)
Валовий: прибуток	2090	127684	190107
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	82573	50611
Адміністративні витрати	2130	(68095)	(64155)
Витрати на збут	2150	(0)	(21182)
Інші операційні витрати	2180	(32688)	(32984)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	109474	122397
Інші доходи	2240	9980	18295
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(87118)	(102376)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(442)	(9666)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	31894	28650
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3347	101
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	28547	28751

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	39063	23121
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	39063	23121
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	6801	4382
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	32262	18739
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	60809	47490

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	117737	109570
Витрати на оплату праці	2505	361554	323214
Відрахування на соціальні заходи	2510	131937	118571
Амортизація	2515	184962	325517
Інші операційні витрати	2520	64108	82165
Разом	2550	860298	959037

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	256540760	256540760
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.11	0.11
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.03	0.03

Змістовий модуль 2**Оцінка системної ефективності розвитку підприємства**

Завдання (стереотипне). Охарактеризуйте рівень актуалізації функцій персоналу науково-виробничого підприємства (табл. 6.3).

Таблиця 6.3

Мотивуючий потенційний бал (МПБ) науково-виробничого підприємства

Показник	Мах можливе значення	Значення підприємства (середнє)
1	2	3
Різноманітність роботи (РР)	7	6
Закінченість роботи (ЗР)	7	2
Значимість роботи (ЗНР)	7	5
Автономність (Авт)	7	5
Зворотний зв'язок (ЗвЗ)	7	4

1	2	3
Можливість посадового та кваліфікаційного зростання (ПКЗ)	7	2
Рівень нормованості робочого часу (РНРч)	7	4
Мотивуючий потенційний бал без врахування гігієнічних факторів (МБП)	343	228
Чи задовольняє вас рівень оплати праці		Ні
Мотивуючий потенційний бал (МБП)	343	182

Завдання (діагностичне). Машинобудівне підприємство для прогнозування розвитку використовує прогнозування на рік (короткострокове) з використанням інституційних норм, що відповідає третій зоні "трикутника об'єктивізації". Таке прогнозування не дає можливості підприємству використовувати увесь свій потенціал. Рівень домагань і компетентності керівництва зростає, у зв'язку з цим воно прагне підвищувати ефективність розвитку підприємства. На підприємстві питаннями прогнозування та планування займаються планово-виробничий відділ, відділ маркетингу, керівники відділів підприємства. Їх склад відповідно до інструменту домінантності особистості наведено на рис. 6.1.

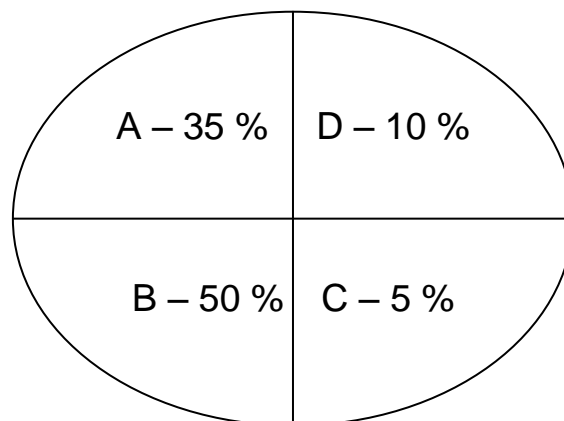

Рис. 6.1. Склад спеціалістів, що виконують функцію прогнозування на підприємстві

Можливими напрямками розвитку підприємства можуть бути: а) інерційний розвиток; б) використання понаднормової роботи в пікові періоди; в) формування мережі філіалів в Україні; г) формування мережі філіалів

в Україні та Росії, організація спільних підприємств. Матриця взаємозв'язку між напрямками розвитку підприємства та зонами "трикутника об'єктивізації" наведено в табл. 6.4.

Рівень прибутку по кожному з напрямів розвитку та зростаючий рівень домагань керівництва підприємства подано на рис. 6.2.

Таблиця 6.4

Експертні оцінки вірогідності взаємозв'язку між напрямками розвитку підприємства та зонами "трикутника об'єктивізації"

Зони "трикутника об'єктивізації" → Напрями розвитку ↓	Вірогідність			
	1 зона формалізовані методи	2 зона інтуїтивні методи	3 зона формальні процедури	4 зона неформальні процедури і експертні оцінки
а) інерційний розвиток	0,09	0,08	0,35	0,05
б) використання понаднормової роботи в пікові періоди	0,31	0,17	0,35	0,1
в) формування мережі філіалів в Україні	0,42	0,33	0,20	0,38
г) формування мережі філіалів в Україні та Росії, організація спільних підприємств	0,18	0,42	0,10	0,47

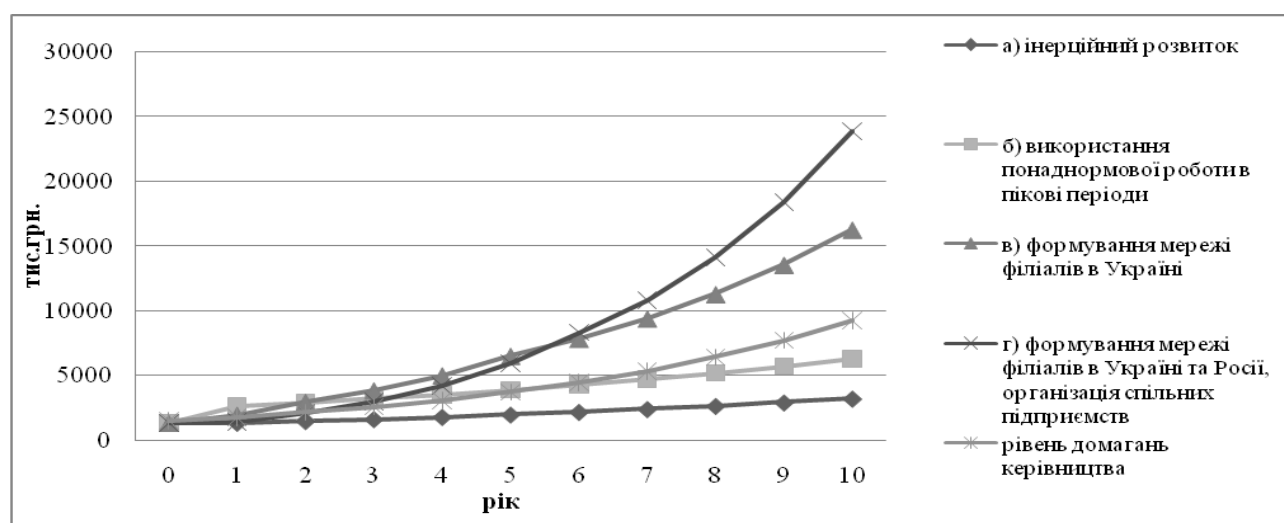

Рис. 6.2. Взаємозв'язок напрямів розвитку машинобудівного підприємства та рівня домагань керівництва

Завдання: Визначте метод об'єктивізації цілей розвитку підприємства.

Завдання (евристичне). Розробити збалансовану систему показників, відповівши на такі питання:

1. Охарактеризуйте підприємство, яке ви розглядаєте.
2. Якої конкурентної стратегії дотримується підприємство в цей час?
3. Якої конкурентної стратегії варто дотримуватися підприємству:

Через рік? Через три роки?

4. Проведіть аналіз ринку:

а) визначте лідерів на даному ринку й заповніть таблицю:

Параметр	Підприємство			Конкурент 1			Конкурент 2		
	Рік 1	Рік 2	Рік 3	Рік 1	Рік 2	Рік 3	Рік 1	Рік 2	Рік 3
Чистий дохід, грн									
Частка ринку, %									
Темпи зростання ринку, %									

б) оцініть розподіл валового доходу каналами збуту й товарних груп;

в) виділіть конкурентні переваги підприємства й лідерів на ринку;

г) оцініть вплив споживачів;

д) визначте потенційних конкурентів;

е) оцініть товари-замінники.

5. Проведіть SWOT-аналіз.

6. Визначте місію, бачення й базові цінності підприємства.

7. Виділіть ключові фактори успіху за елементами ЗСП.

I. Фінансовий аспект:

які фінансові ресурси потрібні для розвитку і зростання бізнесу;

чи є фінансові питання критичною умовою для підприємства;

які фінансові показники вимірюють фінансовий результат функціонування й розвитку підприємства?

II. Клієнтський аспект:

чому клієнти звертаються на підприємство;

що може змусити ваших клієнтів звернутися до конкурентів;

як можна залучати додаткових клієнтів;

які ключові фактори успіху в залученні й утриманні клієнтів;

які фактори є важливими для задоволення клієнта?

III. Внутрішні процеси:

які процеси усередині підприємства найбільш істотні для досягнення кінцевих результатів;

які робочі процеси на підприємстві можуть бути поліпшені;

яка робота може бути зроблена більш ефективно й продуктивно;

які показники показують ефективність, продуктивність виконання процесів?

IV. Навчання і зростання:

що повинен знати й уміти кожний із працівників підприємства;

що підприємство може зробити для того, щоб робота була більш ефективною;

яке навчання допоможе виконувати роботу краще;

які показники показують знання й розвиток працівників?

8. Визначте стратегічні цілі підприємства для кожного ключового фактора успіху.

9. Визначте показники результативності і їх цільові значення для кожного з аспектів ЗСП.

10. Сформууйте перелік заходів щодо вдосконалювання підприємства.

11. Проранжуйте перелік заходів і виберіть ті, які необхідно впроваджувати на підприємстві.

12. Зробіть висновки.

Завдання (евристичне). З використанням методу аналізу ієрархій визначте стратегію розвитку певного підприємства.

1. Побудуйте ієрархічну структуру ефективності розвитку підприємства за такими рівнями:

Рівень 1. Фокус – спільне завдання, що вирішується та може бути подане у вигляді стратегічного завдання, стратегічної мети, глобальної мети (бачення).

Рівень 2. Сили – економічні, соціальні, технологічні й інші фактори, які впливають на кінцевий результат (ключові фактори успіху).

Рівень 3. Актори – суб'єкти прийняття рішень, які використовують наявні в них ресурси для досягнення своїх цілей у процесі вирішення загальних для підприємства завдань (підрозділи підприємства).

Рівень 4. Цілі акторів – (заходи щодо розвитку підприємства).

Рівень 5. Альтернативні сценарії розвитку – стратегії розвитку або їх складові.

Рівень 6. Узагальнений результат (сценарій) – гіпотетичний варіант розвитку подій, який припускає реалізацію компромісного варіанта плану розвитку підприємства, що виникає через те, що актори будуть намагатися досягти своїх інтересів.

2. Оцініть значущість окремих заходів щодо розвитку підприємства для кожного рівня ієрархії та перевірте узгодженість цих оцінок за шкалою, наведеною в табл. 6.5.

Таблиця 6.5

Шкала відносної значущості елементів

Інтенсивність значущості в балах	Вербальний опис ступеня значущості
1	Рівний ступінь значущості двох елементів
3	Незначна перевага одного елемента над іншим
5	Істотна перевага одного з елементів
7	Значна перевага одного з елементів
9	Дуже сильна перевага одного з елементів
2, 4, 6, 8	Проміжні значення між двома сусідніми судженнями
Зворотні величини наведених вище чисел	Використовується для оцінки переваги елементів матриці порівнянь, симетричних щодо діагоналі

3. Побудуйте матрицю бінарних порівнянь (табл. 6.6) та розрахуйте відповідні показники.

Таблиця 6.6

Матриця бінарних порівнянь (приклад)

Порівняні елементи	A	B	C	D	Власний вектор V_i	Вага (ранг) елемента P_i	Значення матриці бінарних порівнянь λ
A	1	3	4	1/6	1,19	0,19	1,45
B	1/3	1	2	1/6	0,58	0,09	0,97
C	1/4	1/2	1	1/8	0,35	0,06	0,85
D	6	6	8	1	4,12	0,66	0,96
Сума по стовпцях (S_j)	7,58	10,50	15,00	1,46	6,24	1,00	4,23
			BO*	0,09	IO**	0,08	max

*BO – відношення однорідності матриці;

**IO – індекс однорідності матриці переваг.

Однорідність матриці бінарних порівнянь є задовільною при значеннях відношення однорідності (ВО) ≤ 1 . У випадку недотримання цих вимог необхідно провести повторне експертне оцінювання неузгоджених матриць.

4. Синтезуйте наявні альтернативи і зробіть вибір найкращої з них.

Здійснюється узагальненням локальних (власних) пріоритетів, отриманих у матрицях порівняння, починаючи із другого рівня. Вектор власних пріоритетів другого рівня помножується на матрицю ваг, складену з вектора локальних пріоритетів наступного рівня. Визначається ступінь важливості акторів відносно факторів впливу; ступінь важливості цілей акторів; домінування сценарію (ступінь важливості сценаріїв).

Завдання (евристичне). Для забезпечення організаційної стійкості розвитку компанії необхідно враховувати інтереси різних груп стейкхолдерів. На машинобудівному підприємстві організаційну стійкість досліджено при виборі напряму розвитку за рахунок підвищення продуктивності праці. З боку керівництва підприємства (гравець М) для оперативного підвищення ефективності розвитку передбачається або підсилити технологічний і адміністративний контроль (стратегія А – централізація), або підвищити матеріальну та моральну мотивацію персоналу (стратегія В – актуалізація). Відповідно, персонал (гравець П) може відповісти або згодою з діями керівництва (стратегія С – узгодженість), або латентним чи відкритим опором (стратегія D – конфліктність).

Для заповнення платіжних матриць проводилося опитування окремо керівництва підприємства та окремо персоналу. Результат відповідей відрізнялися на 10 – 15 % і тому досліджувалися окремо. Платіжні матриці отримані після обробки відповідей персоналу (МП і ПП) такі:

$$\begin{array}{cc|cc} & C & D & & C & D \\ M_{II} \in A & |.6 & 10| & P_{II} \in A & |-3 & -5| \\ & B & |10 & 5..| & B & |.12 & -3|
 \end{array}$$

Для експертних оцінок менеджерів платіжні матриці мають такий вигляд:

$$\begin{array}{cc|cc} & C & D & & C & D \\ M_M \in A & |10 & -8| & P_M \in A & |-5 & -3| \\ & B & |.6 & -3| & B & |.12 & -2|
 \end{array}$$

Завдання: визначте організаційну стійкість розвитку машинобудівного підприємства.

7. Самостійна робота

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та зарубіжною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за запитаннями для самодіагностики.

Індивідуальний план самостійної роботи студента з навчальної дисципліни подано у табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1				
Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства				
<i>Тема 1.</i> Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу за темою "Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства", підготовка до практичного заняття.	11	Презентація результатів, групова дискусія	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [5; 7; 9; 16 – 18; 23]
	Виконання завдання "Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних"	22	Презентація, звіт	

1	2	3	4	5
<i>Тема 2.</i> Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу за темою "Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства". Виконання практичних завдань "Оцінка ефективності розвитку підприємства: співвідношенням результативитрати; як здатності використовувати свій потенціал; на основі теорії ефективності; на основі стійкості розвитку; як рівня задоволеності основних стейкхолдерів"			Основна: [1;2]. Додаткова: [8; 10 – 12; 20]
<i>Тема 3.</i> Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу за темою "Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства", підготовка до колоквіуму	11	Колоквіум	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [13]
Усього за змістовим модулем 1		44		
Змістовий модуль 2				
Оцінка системної ефективності розвитку підприємства				
<i>Тема 4.</i> Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання "Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності"	22	Презентація, захист практичного завдання	Основна: [2]. Додаткова: [21; 22; 24; 25]
<i>Тема 5.</i> Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання "Оцінювання складових наявного потенціалу з використанням різних методичних підходів"	11	Захист практичного завдання	Основна: [1; 2]. Додаткова: [14; 19]

1	2	3	4	5
<i>Тема 6.</i> Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання "Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності діяльності методом аналізу ієрархій"	11	Робота в малих групах, презентація результатів, звіт	Основна: [1; 2; 4]. Додаткова: [14; 23]
<i>Тема 7.</i> Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Вирішення практичного завдання "Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності діяльності методом аналізу ієрархій". Вивчення лекційного матеріалу за темами модулю, підготовка до колоквиуму	22	Колоквиум	Основна: [2; 3]. Додаткова: [13]
Усього за змістовим модулем 2		66		
Усього		110		

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами, сайтами підприємств.

7.1. Індивідуальне завдання

Підготовка **індивідуального завдання (далі – ІЗ)** передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх під час вирішення конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою ІЗ.

Індивідуальне завдання виконується самостійно за консультування з викладачем протягом вивчення дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

ІЗ передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Практична значущість ІЗ полягає в обґрунтуванні реальності його результатів для потреб практики.

Реальною вважається робота, яка виконана відповідно до наявних проблем підприємства, на основі його реальних даних, і результати якої повністю або частково можуть бути впроваджені в практику діяльності підприємства або аналогічних об'єктів.

Комплексний системний підхід до розкриття теми роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається з різних точок зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його реалізації в підприємницькій діяльності, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення та ін. – у тісному взаємозв'язку та єдиній логіці викладу.

Застосування сучасної методології полягає у тому, що у процесі оцінки ефективності розвитку підприємства і обґрунтуванні різних показників досягнення цілей, студент повинен використовувати відомості про новітні досягнення в технологіях дослідження, застосовувати різноманітні методи та інструменти оцінки ефективності, підходи до оптимізації параметрів ефективності розвитку підприємства.

У процесі виконання ІЗ разом із теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити, навчитися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання.

Тема ІЗ: "Оцінка ефективності розвитку підприємства з використанням різних підходів на базі (назва підприємства)". База дослідження обирається згідно з матеріалами суб'єктів підприємництва – баз практики. У випадках, коли декілька студентів проходили практику на одному підприємстві, база дослідження ІЗ може змінюватися або уточнюватися на розсуд викладача.

Мета роботи: оцінка ефективності розвитку підприємства, виявлення вузьких місць в його роботі та розробка заходів з їх усунення.

Індивідуальне завдання складається з:
титульної сторінки "Індивідуальне завдання на тему (назва ІЗ)";
опису підприємства (коротка характеристика суб'єкта підприємництва та вихідних даних щодо його функціонування);
оцінки та аналізу ефективності розвитку підприємства з використанням п'ятих методів;
розробленої збалансованої системи показників суб'єкта підприємництва;
визначення стратегії розвитку підприємства з використанням методу аналізу ієрархій;
висновків щодо заходів з розвитку підприємства;
списку літератури;
додатків до індивідуального завдання (за необхідності).
Стиль викладення – науковий.

Обсяг ІЗ має становити у друкованому варіанті 15 – 20 сторінок.

Титульний аркуш ІЗ повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема індивідуального завдання; прізвище, ініціали студента, курс, номер академічної групи; дата подання завдання викладачеві на перевірку (день, місяць рік).

Вступ. У "Вступі" студентом розкривається сутність і стан наукового завдання та його значущість, мета ІЗ.

Основна частина. Складається з 3-х розділів.

Перший розділ повинен містити характеристику підприємства – бази дослідження. Він включає коротку характеристику суб'єкта підприємництва та вихідних даних щодо його функціонування. Крім фінансових форм наводяться додаткові техніко-економічні та соціальні відомості суб'єкта підприємництва.

У аналітичній частині першого розділу ІЗ студент повинен оцінити ефективність розвитку підприємства з використанням методів:

- 1) оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати–витрати;
- 2) оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал;
- 3) оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності;
- 4) оцінка ефективності на основі стійкості розвитку підприємства;

5) оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів.

Другий розділ передбачає розроблення збалансованої системи показників суб'єкта підприємництва. Студент має розробити місію, бачення та базові цінності суб'єкта підприємництва. Він пропонує ключові фактори успіху, стратегічні цілі, показники результативності та їх цільові значення для певного суб'єкта підприємництва, заходи щодо розвитку підприємства у вигляді табл. 7.2.

Таблиця 7.2

Стратегічна карта розвитку суб'єкта підприємництва

Ключові фактори успіху	Стратегічні цілі	Показники результативності	Цільові значення	Заходи з розвитку суб'єкта підприємництва
Фінансовий аспект (які показники діяльності підприємства необхідно сприймати як його успіх)				
Клієнтський аспект (як підприємство повинно виглядати з точки зору клієнтів, щоб досягти своїх цілей)				
Внутрішній аспект (на яких внутрішніх процесах необхідно сконцентрувати зусилля, щоб задовольнити запити клієнтів)				
Навчання і зростання (як працівники повинні навчатися і підприємство розвиватися для досягнення поставлених цілей)				

Третій розділ повинен містити визначення стратегії розвитку підприємства з використанням методу аналізу ієрархій. Базуючись на результатах, проведених у другому розділі розробок і ґрунтуючись на теоретичних засадах процесу здійснення методу аналізу ієрархій студент здійснює аналіз задачі та побудову ієрархічної структури з розвитку суб'єкта підприємництва (рис. 7.1). Наступним етапом є оцінювання значущості окремих показників для кожного рівня ієрархії та перевірка їх узгодженості (див. табл. 6.5). Студент повинен здійснити

синтез наявних альтернатив шляхом узагальнення локальних (власних) пріоритетів, отриманих у матрицях порівняння, починаючи із другого рівня. Вектор власних пріоритетів другого рівня помножується на матрицю ваг, складену з вектору локальних пріоритетів наступного рівня.

Наприкінці третього розділу визначається ступінь важливості акторів відносно факторів впливу; ступінь важливості цілей акторів; домінування сценарію (ступінь важливості сценаріїв).

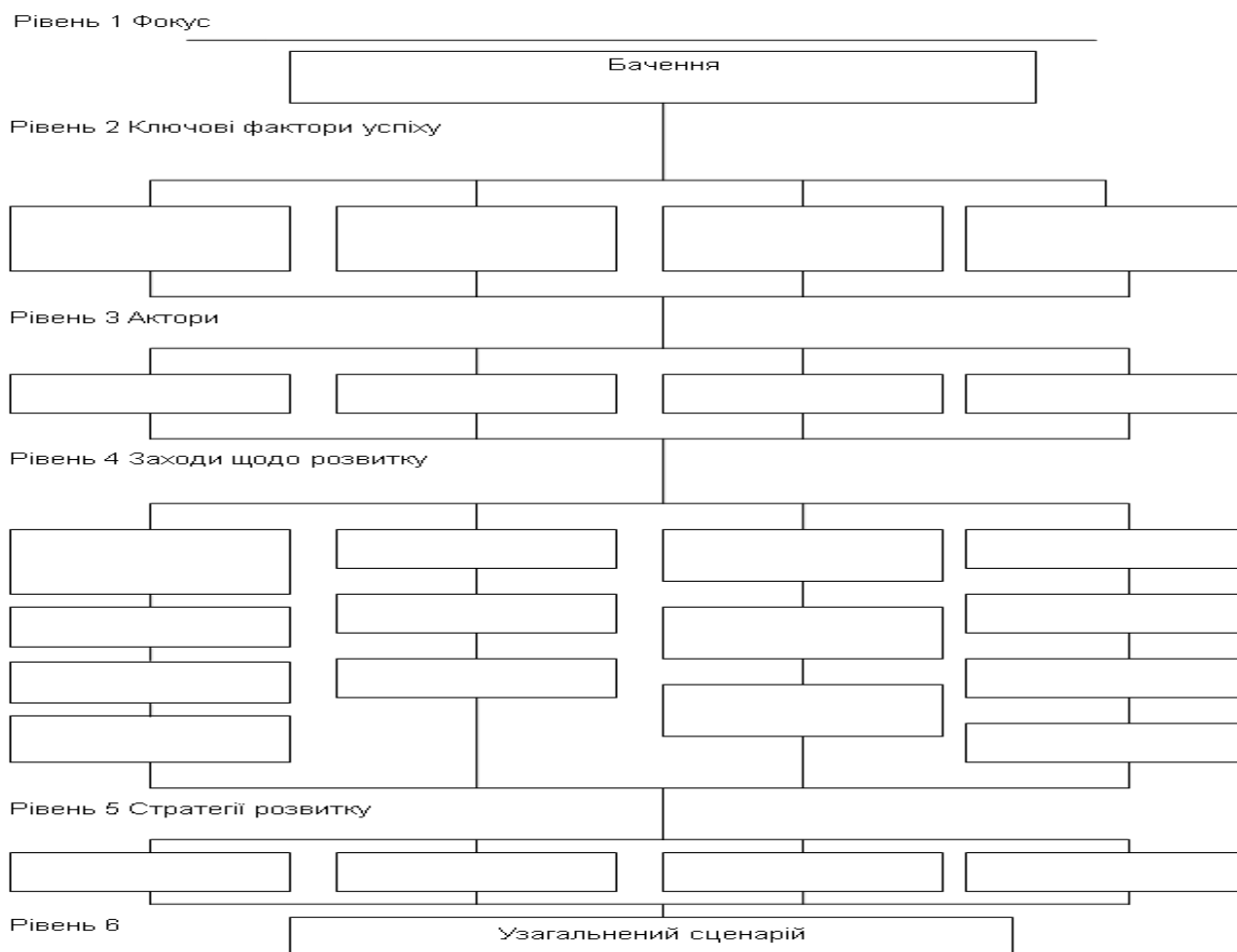

Рис. 7.1. Ієрархічна структура з розвитку суб'єкта підприємництва

Висновки. У висновках студент викладає перелік власних пропозицій і рекомендацій щодо дотримання узагальненого сценарію та стратегії, спрямованих на ефективність розвитку суб'єкта підприємництва.

Список літератури. Джерела треба розміщувати у списку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами

національного стандарту України "Інформація та документація. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015" (наказ ДП "УкрНДНЦ" від 22 червня 2015 р. № 61 з 2016-07-01; згідно з наказом ДП "УкрНДНЦ" від 04 березня 2016 р. № 65 змінено дату чинності).

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копією документів, звітів, або розрахункові таблиці, узагальнюючі схеми чи діаграми. За наявності кількох додатків оформлюється окрема сторінка "ДОДАТКИ", номер якої є останнім, що відноситься до обсягу ІЗ.

7.2. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства

Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства

1. Охарактеризуйте основні етапи формування комплексу економічних ефектів.
2. Визначте основні елементи та процеси кожного з етапів формування комплексу економічних ефектів.
3. Дайте характеристику матеріально-енергетичних потоків у ході формування комплексу економічних ефектів.
4. Дайте характеристику фінансових потоків у ході формування комплексу економічних ефектів.
5. Охарактеризуйте інформаційні потоки у ході формування комплексу економічних ефектів.
6. Дайте визначення категоріям "ефект" і "ефективність".
7. Визначте зв'язки та від'ємності між категоріями "ефект" і "ефективність".
8. Які інтенсивні фактори є умовами формування ефективності розвитку підприємства? Дайте їх характеристику.
9. Дайте визначення сутності і видів ефективності розвитку підприємства.
10. Комплексне оцінювання ефективності розвитку підприємства.

Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства

1. Визначте існуючі підходи до оцінки ефективності розвитку підприємства.
2. Дайте порівняльну характеристику існуючих підходів ефективності розвитку підприємства.
3. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства на основі співвідношення результату–витрати.
4. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства співвідношенням результату–витрати?
5. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал.
6. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал?
7. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства на основі відповідності результатів цілям операції (теорія ефективності).
8. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства як відповідності результатів цілям операції (теорія ефективності)?
9. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку.
10. Яка система показників використовується при оцінці ефективності на основі стійкості розвитку підприємства?
11. Охарактеризуйте сутність підходу до оцінки ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів.
12. Яка система показників використовується у ході оцінки ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів?

Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства

1. Охарактеризуйте інституціональні передумови концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.
2. Охарактеризуйте теоретичні передумови концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.

3. Дайте характеристику основних положень концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.

4. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – виявлення та узгодження індивідуальних та колективних прагнень стейкхолдерів.

5. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – врахування формальних і неформальних інституціональних обмежень.

6. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – формування інваріантної структури ефективності розвитку підприємства.

7. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – агрегування мір ефективності умов виникнення та відтворення ефектів у ході збереження їх основних характеристик.

8. Визначте сутність поняття "системна ефективність".

9. Охарактеризуйте основні умови ефективності розвитку підприємства.

10. Дайте коротку характеристику результативності як умові ефективності розвитку підприємства.

11. Дайте коротку характеристику наявного потенціалу як умові ефективності розвитку підприємства.

12. Дайте коротку характеристику функціональної організованості як умові ефективності розвитку підприємства.

Змістовий модуль 2

Оцінка системної ефективності розвитку підприємства

Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства

1. У чому полягають особливості формування системи показників результативності розвитку підприємств, що належать до різних видів економічної діяльності?

2. Дайте характеристику збалансованій системі показників Нортон-Каплана. В чому її недоліки та переваги у ході застосування в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

3. Дайте характеристику збалансованій системі показників Л. Мейсела. В чому її недоліки та переваги у ході застосування в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

4. Дайте характеристику інтегрованій моделі збалансованої системи показників і показника економічної доданої вартості. В чому її недоліки та переваги у ході застосування в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

5. Дайте характеристику піраміди ефективності К. Макнейра, Р. Ланча та К. Кроса. В чому її недоліки та переваги у ході застосування в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

6. Дайте характеристику моделі EP²M К. Адамса й П. Робертса. В чому її недоліки та переваги у ході застосування в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

7. Розкрийте сутність економічного прибутку.

8. У чому полягають недоліки та переваги застосування економічного прибутку для сучасних підприємств?

9. Охарактеризуйте процедуру застосування багатовимірною факторного аналізу для оцінки результативності розвитку підприємства.

Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності

1. Визначте загальну процедуру оцінки складових наявного потенціалу розвитку підприємств.

2. Місце трудового потенціалу в формуванні умов ефективності розвитку підприємства.

3. Методика оцінювання трудового потенціалу.

4. Подайте характеристику якісних критеріїв оцінки трудового потенціалу.

5. Подайте характеристику якісних критеріїв оцінки трудового потенціалу.

6. Структура та методика розрахунку потенціалу техніко-технологічної бази підприємства.

7. Подайте характеристику складових оцінки економічності розвитку підприємства.

8. Оцінка трансакційних і альтернативних затрат розвитку підприємства.

9. Оцінка затрат інтелектуальних ресурсів у процесі розвитку підприємства.

Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності

1. Визначте загальну процедуру оцінки складових функціональної організованості розвитку підприємств.

2. Яка тривалість циклів відтворення засобів і предметів праці, людського капіталу?

3. Які методи забезпечують прискорення швидкого прийняття рішень щодо розвитку підприємств?

4. Охарактеризуйте програмне забезпечення для формування ментальних карт.

5. У чому полягають переваги та ризики застосування фінансових показників щодо оцінювання стійкості розвитку підприємства?

6. Розкрийте сутність виробничої та організаційної стійкості розвитку підприємства.

7. Обґрунтуйте доцільність використання досліджень Л. Шеплі у ході оцінювання організаційної стійкості розвитку підприємства.

8. Розкрийте сутність актуалізації функцій персоналу, методи її оцінювання, переваги та недоліки.

9. Дайте порівняльну характеристику методів підвищення рівня актуалізації функцій персоналу підприємства.

10. Які види комбінацій властивостей зосередження та лабільності в процесі розвитку підприємства є найбільш раціональними? Обґрунтуйте своє рішення.

11. Розкрийте сутність дії замкнутого контуру управління розвитком підприємства.

Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства

1. Оцінка умов системної ефективності розвитку підприємства методом аналізу ієрархій

2. Назвіть переваги та недоліки методу аналізу ієрархій у ході агрегування умов ефективності розвитку підприємства.

3. Розкрийте сутність основних понять методу аналізу ієрархій.
4. Назвіть основні етапи методу аналізу ієрархій у ході агрегування умов розвитку підприємства.
5. Процедура реалізації методу аналізу ієрархій.
6. Які критерії переходу від прямого до зворотного процесу використовуються в методі аналізу ієрархій? Дайте їх порівняльну характеристику.
7. Розкрийте сутність методу Хосин Канрі.
8. Процедура реалізації методу Хосин Канрі та побудова X - матриці.
9. Дайте порівняльну характеристику методів агрегування умов розвитку підприємства.
10. Агрегована структура умов системної ефективності розвитку підприємства.
11. Розкрийте сутність семантичної і прагматичної цінності інформації у ході управління умовами розвитку підприємства.
12. Піраміда формування інтегрального показника системної ефективності розвитку підприємства.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання практичних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь) та групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні і групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт, презентації.

9. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних

технологій, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари – дискусії; мозкові атаки; кейс-метод; банки візуального супроводження (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів навчання студентів

Тема заняття	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота в малих групах у ході оцінки ефективності розвитку підприємства за різними підходами, проблемне повідомлення та дискусія з питання: "Необхідність комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства"
Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Проблемна лекція за темою 2 "Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства" з питання: "Використання якісних чи кількісних критеріїв найбільш точно оцінюють ефективність?"
Практичне завдання 1. Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	Мозкова атака щодо визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних
Практичне завдання 7. Оцінка результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	Економічна ситуація "Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності"
Практичне завдання 1. Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних. Практичне завдання 2. Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результату-витрати. Практичне завдання 3. Оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал. Практичне завдання 4. Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності.	

1	2
<p>Практичне завдання 5. Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку.</p> <p>Практичне завдання 6. Оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів.</p> <p>Практичне завдання 7. Оцінка результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності.</p> <p>Практичне завдання 8. Оцінювання складових наявного потенціалу з використанням різних методичних підходів</p>	Презентація результатів за всіма практичними завданнями
<p>Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства.</p> <p>Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства.</p> <p>Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства.</p> <p>Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства.</p> <p>Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності.</p> <p>Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності.</p> <p>Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства</p>	Презентації за всіма темами лекційного матеріалу

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Проблемні лекції направлено на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. У ході читання лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг.

Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності.

Використання методик активізації процесу навчання наведено в табл. 9.2.

Таблиця 9.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема заняття	Практичне застосування методик	Методи активізації процесу навчання
1	2	3
Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота в малих групах у ході оцінки ефективності розвитку підприємства за різними підходами, проблемне повідомлення та дискусія з питання: "Необхідність комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства"	Робота в малих групах; проблемні лекції

1	2	3
Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Проблемна лекція за темою 2 "Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства" з питання: "Використання якісних чи кількісних критеріїв найбільш точно оцінюють ефективність?"	Семінари-дискусії
Практичне завдання 1 Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	Мозкова атака щодо визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	Мозкова атака
Практичне завдання 7 Оцінка результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	Економічна ситуація "Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності"	Кейс-метод
Усі практичні завдання за 2 змістовими модулями	Презентація результатів за всіма практичними завданнями	Презентації
Усі лекційні заняття за 2 змістовими модулями	Презентації за всіма темами лекційного матеріалу	Банки візуального супроводження

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

підсумковий контроль проводиться за результатами поточного та модульного контролю.

Поточний контроль за дисципліною проводиться в таких формах:
активної роботи на лекційних заняттях;
активної участі у виконанні практичних завдань;
активної участі у дискусії та презентації матеріалу на заняттях;
захисту індивідуальних та комплексних розрахункових завдань;
експрес-опитування.

Модульний контроль з даної дисципліни проводиться у формі колоквіуму. Колоквіум – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Становить проміжний міні-екзамен, що проводиться після вивчення певного блоку теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться за результатами поточного та модульного контролю.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань за дисципліною проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою у ході розгляду виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків під час виконання індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуальних та комплексних розрахункових завдань.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виконання завдання студента або його усної відповіді усім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів є: глибина знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння надавати ґрунтовні висновки, володіння категоріальним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння пошуку необхідної інформації, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з дисципліни здійснюється на підставі результатів поточного та модульного контролю, іспиту. Модульний контроль з даної дисципліни проводиться у формі колоквіуму.

Завданням колоквіуму є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

В умовах реалізації компетентнісного підходу колоквіум оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожний варіант колоквіуму складається з 2 теоретичних завдань та комплексного практичного завдання, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовленості студента та рівень його компетентності з даної дисципліни.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

Приклад завдання колоквіуму наведено далі.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Семестр 1

Другий (магістерський) рівень

Навчальна дисципліна: **Оцінка ефективності розвитку підприємства**

Колоквіум 1

I варіант

Завдання 1. Надайте порівняльну характеристику понять "ефект" і "ефективність". Визначте взаємозв'язок між цими поняттями.

Завдання 2 (тестові).

1. Вставте слова у відповідному відмінку:

Управління розвитком підприємства – це частина здійснюваної в ній управлінської діяльності, у якій за допомогою планування, ..., мотивації й контролю процесів розробки й освоєння нововведень забезпечується ... діяльності персоналу по нарощуванню її ..., підвищенню рівня його використання й, як наслідок, одержання якісно нових ... діяльності.

2. Встановіть відповідність виду розвитку залежно від об'єкта змін та його характеристики:

Вид розвитку	Характеристика виду розвитку залежно від об'єкта змін
1) економічний розвиток; 2) організаційний розвиток; 3) соціальний розвиток; 4) техніко-технологічний розвиток	а) сукупність безперервних змін, які приводять до удосконалення (погіршення) методів, способів, форм економічних розрахунків та економічної роботи в цілому б) сукупність змін, що спричиняють покращення (погіршення) соціально-психологічного клімату на підприємстві, а також його перехід на якісно новий рівень; в) сукупність змін, які ведуть до удосконалення (погіршення) системи управління діяльністю підприємства, в тому числі виділяється: структурний розвиток; функціональний розвиток; г) зміни техніко-технологічної системи підприємства, що зумовлюють підвищення (пониження) рівня прогресивності технологічних процесів, рівня технічної ефективності функціонування виробництва

3. Побудуйте в ієрархічній послідовності стадії розвитку підприємства згідно з моделлю Л. Грейнера:

- а) делегування.
- б) директивне керівництво;
- в) координація;
- г) креативність;
- д) співробітництво.

4. Процес продукування нової мети розвитку підприємства має прогностичний характер, тому що нова мета розвитку визначає майбутній вектор розвитку підприємства.

	Твердження 1	Твердження 2	Зв'язок
А	правильне	правильне	правильний
Б	правильне	правильне	неправильний
В	неправильне	правильне	правильний
Г	правильне	неправильне	неправильний
Д	неправильне	неправильне	правильний
Е	правильне	неправильне	правильний
Є	неправильне	правильне	неправильний
Ж	неправильне	неправильне	неправильний

5. Модель життєвого циклу компанії за І. Адизесом більшою мірою відповідає моделі організації як відкритої системи:

- а) правильно;
- б) неправильно.

6. До умов ефективності розвитку підприємства відносять:

- а) функціональну організованість;
- б) наявний потенціал;
- в) результативність;
- г) а, б;
- д) а, в;
- е) б, в;
- є) а, б, в.

7. Принцип "точно в строк" вимагає зменшити матеріальні запаси. до тих пір, доки не виявляться тенденції до порушення, тому що низький об'єм запасів нівелює "вузькі місця" виробничого циклу.

	Твердження 1	Твердження 2	Зв'язок
А	правильне	правильне	правильний
Б	правильне	правильне	неправильний
В	неправильне	правильне	правильний
Г	правильне	неправильне	неправильний
Д	неправильне	неправильне	правильний
Е	правильне	неправильне	правильний
Є	неправильне	правильне	неправильний
Ж	неправильне	неправильне	неправильний

8. Встановіть відповідність напрямку розвитку підприємства та його характерній ознаці:

Напрями розвитку компанії	Характерна ознака напрямку розвитку компанії
1) Оновлення продукції 2) Розширення ринку 3) Інновація	а) розширення ринку збуту тієї самої продукції (виконання робіт, надання послуг або з невеликою модифікацією) за рахунок маркетингових заходів (збільшення каналів розподілу, зміна змісту реклами і засобів сприяння продажу), забезпечує помірні темпи розвитку і підвищення рентабельності; б) упровадження оригінальних, новітніх ідей, створення продукції з якісно новими характеристиками, забезпечує значне підвищення рентабельності (можливість отримання надприбутку) у разі успіху або великі збитки (імовірність банкрутства) у випадку провалу; в) суттєва модифікація продукції або створення нових моделей, забезпечує помірні темпи розвитку і підвищення рентабельності

9. У процесі розвитку підприємства виникають суперечності:

1. Зовнішні.
2. Внутрішні.
 - а) між підприємством та макросередовищем;
 - б) між підприємством та постачальниками;
 - в) між науковим та творчим підходами при ухваленні рішень;
 - г) між плановістю розвитку і невизначеністю його умов;
 - д) між ретельністю і творчістю співробітників;
 - е) між підприємством та споживачами;
 - є) між централізацією і децентралізацією управління;

- ж) між підприємством та посередниками;
- з) між цілісністю підприємства і необхідністю автономії його структурних підрозділів;
- и) між підприємством та конкурентами.

10. При оцінюванні актуалізації функцій персоналу мотивуючий потенційний бал (МПБ) розраховується за формулою:

$$а) МПБ = \frac{PP + ЗР + ЗНР}{3} \times Авт \times ЗвЗ;$$

$$б) МПБ = \frac{PP + ЗР + ЗНР + ПКР + РНР_ч}{5} \times Авт \times ЗвЗ;$$

$$в) МПБ = \frac{PP + ЗР + ЗНР + ПКР + РНР_ч + Авт}{6} \times ЗвЗ;$$

$$г) МПБ = \sqrt{PP \times ЗР \times ЗНР \times ПКР \times РНР_ч} \times Авт \times ЗвЗ.$$

Завдання 3. Оцінити ефективність розвитку підприємства на основі підходу – співвідношення результати-витрати. Зробіть висновки.

Показники підприємства

Показники	Попередній період	Звітний період
ФОП, тис. грн	12 473	10 485
Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	248	262

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	3310	2168	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3619	3619
Основні засоби:	1010	1274	1002	Резервний капітал	1415	600	600
Інші фінансові інвестиції	1035	556	556	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4247	4465

1	2	3	4	5	6	7	8
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	858	461	Усього за розділом I	1495	8466	8684
Відстрочені податкові активи	1045	232	116	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Інші необоротні активи	1090	799	0	Усього за розділом II	1595	0	0
Усього за розділом I	1095	7029	4303	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
II. Оборотні активи				Поточний кредит заборгованість:			
Запаси	1100	12564	14261	за товари, роботи, послуги	1615	18963	19896
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	819	1905	за розрахунками з бюджетом	1620	9	3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8055	9494	у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	799	за розрахунками зі страхування	1625	174	214
Гроші та їх еквіваленти	1165	3102	4584	за розрахунками з оплати праці	1630	377	449
Інші оборотні активи	1190	18	2065	Поточні забезпечення	1660	7	85
Усього за розділом II	1195	24558	33108	Інші поточні зобов'язання	1690	3333	8080
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	784	0	Усього за розділом III	1695	22863	28727
				IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	1042	0
Баланс	1300	32371	37411	Баланс	1900	32371	37411

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	143863	110746
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(99795)	(68606)
Валовий: прибуток	2090	44068	42140
Інші операційні доходи	2120	3297	4085
Адміністративні витрати	2130	(41408)	(40564)
Витрати на збут	2150	(406)	(509)
Інші операційні витрати	2180	(5244)	(2798)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	307	2354
Інші фінансові доходи	2220	106	355
Фінансові витрати	2250	(33)	(244)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	380	2465
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-162	-48
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	218	2417

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	218	227
Витрати на оплату праці	2505	10485	12473
Відрахування на соціальні заходи	2510	3865	4402
Амортизація	2515	1780	1404
Інші операційні витрати	2520	115300	96774
Разом	2550	131648	115280

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	804149	804149
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	804149	804149
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.0003	0.003
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.0003	0.003
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Завідувач кафедри _____ Екзаменатор _____

Підсумкова оцінка за колоквиум складається із суми балів за виконання всіх завдань, округлена до цілого числа за правилами математики. Максимальна оцінка за колоквиум складає **12 балів**. Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються щодо складності, трудомісткості та значення для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного наступним чином:

1) оцінка за правильність виконання завдань 1 (теоретичне завдання) дорівнює **2-м балам**, ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу; застосування не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу:

1 бал за повне подання порівняльної характеристики понять "ефект" і "ефективність";

1 бал за визначення взаємозв'язку між поняттями "ефект" і "ефективність", виділення факторів впливу;

2) оцінка за правильність виконання завдання 2 (тестові) дорівнює **2-м балам**, ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами оцінки ефективності розвитку підприємства;

0,5 бала за кожну правильну відповідь на тестове завдання;

3) оцінка за правильність виконання завдання 3 (практичне завдання) дорівнює **8-ми балам** та формує компетентність – *здатність оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів*:

Правильно подано та використано методичний апарат (представлення системи показників оцінки ефективності розвитку підприємства на основі підходу – співвідношення результати-витрати) – 3 бала.

Методично та арифметично правильно здійснені розрахунки основних показників ефективності розвитку підприємства – 3 бали.

Подано повні висновки та пояснення – 2 бали.

Для підведення підсумків роботи студентів з даної навчальної дисципліни виставляється загальна оцінка, яка враховує оцінки за кожним видом контролю. Студент **вважається атестованим**, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової/семестрової успішності дорівнює або перевищує 60 балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру.

Поточна оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного та модульного контролю за накопичувальною системою. Результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* заноситься у поточну *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів, студент обов'язково пере zdaє навчальну дисципліну після закінчення сесії у визначений деканом термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання	Оцінка рівня сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Макс. бал		
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 1							
Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства					44		
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
			2	Практичне заняття	Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	Презентація результатів, групова дискусія	1
		СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, відбір та обробка даних		

Продовження табл. 11.1

1		2	3	4		5	6	
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результатів витрати та як здатності використовувати свій потенціал	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою		
		3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності, стійкості розвитку, рівня задоволеності основних стейкхолдерів	Презентація, звіт	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка презентації та звіту		
Застосовувати концепцію оцінки системної ефективності розвитку підприємства в сучасних умовах	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2	
			2	Практичне заняття	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 1	Колоквіум	12	
			11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, підготовка до колоквіуму		1	

1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 2					56			
Оцінка системної ефективності розвитку підприємства								
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
			Ауд.	2	Практичне заняття	Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань, робота в малих групах	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, збір та обробка даних	Робота в малих групах	
Оцінки складових та системної ефективності	Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
			Ауд.	2	Практичне заняття	Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	Презентація, захист практичного завдання	1
	Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання наявного потенціалу	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	Робота на лекції	2
			Ауд.	2	Практичне заняття	Оцінювання складових наявного потенціалу з використанням різних методичних підходів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, збір та обробка даних, вирішення практичних завдань за заданою тематикою		
	Визначати та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності	Робота на лекції	2
			Ауд.	2	Практичне заняття	Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності розвитку підприємства	Робота в малих групах	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка презентації		

Закінчення табл. 11.1

1		2	3		4		5	6
	Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності розвитку підприємства	Презентація результатів, звіт	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка презентації		14
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства	17	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 2	Колоквіум	12
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка до колоквіуму	1	
Усього годин			150		Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблица 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне оцінювання та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
3	26	3	18	3	3	20	
Колоквіум			Колоквіум				
12			12				

Примітка. T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання наведено в табл. 11.3.

Таблиця 11.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			лекції	практичні	ДЗ	колоквиум	Усього
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Тема 1	1 тиждень	2	1	–	–	3
		2 тиждень	2	1	–	–	3
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Тема 2	3 тиждень	2	1	20	–	23
		Тема 3	5 тиждень	2	1	–	12
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Тема 4	7 тиждень	2	1	–	–	3
		9 тиждень	2	1	12	–	15
	Тема 5	11 тиждень	2	1	–	–	3
	Тема 6	13 тиждень	2	1	–	–	3
	Тема 7	15 тиждень	2	1	14	–	17
		17 тиждень	2	1	–	12	15
Усього			20	10	46	24	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Таблиця 11.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
1-34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Гонтарева И. В. Системная эффективность предприятия: сущность, факторы, структура / И. В. Гонтарева, Р. М. Нижегородцев. – Москва-Киров : ВСЭИ, 2012. – 152 с.

2. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонтарева. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 480 с.

3. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку : монографія / В. С. Пономаренко, М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева та ін. ; за заг. ред. д.е.н., проф. Пономаренка В. С. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. – 187 с.

4. Пономаренко В. С. Методологія комплексного оцінювання ефективності розвитку промислових підприємств: монографія / В. С. Пономаренко, І. В. Гонтарева. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2015. – 404 с.

12.2. Додаткова

5. Афанасьев Н. В. Управление развитием предприятия : монография / Н. В. Афанасьев, В. Д. Рогожин, В. И. Рудыка. – Харьков : Издательский дом "ИНЖЭК", 2003. – 184 с.

6. Афанасьєв М. В. Тренінг формування компетенцій з економіки підприємства : навч. посіб. / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева, Д. О. Тищенко. – Харків : ВД "Інжек", 2010. – 328 с.

7. Гонтарева І. В. Управління проектами : підручник / І.В. Гонтарева. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. – 384 с.

8. Економіка підприємства : підручник / М. Г. Грещак, В. М. Колот, О. Г. Мендрул та ін. ; за заг. ред. Г. О. Швиданенко : вид. 4-те., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2009. – 816 с.

9. Забродский В. А. Развитие крупномасштабных экономико-производственных систем / В. А. Забродский, Н. А. Кизим. – Харьков : Бизнес Информ, 2000. – 72 с.

10. Клейнер Г. Б. Стратегия предприятия / Г. Б. Клейнер. – Москва : "Дело" АИХ, 2008. – 568 с.

11. Коуз Р. Фирма, рынок и право: сб. статей / Р. Коуз; пер. с англ. Б. Пинскера ; науч. ред. Р. Капелюшников. – Москва : Новое издательство, 2007. – 224 с.

12. Орлов П. А. Обоснование цен на машины производственного назначения на основе учета их эффективности: научное издание / П. А. Орлов, Н. И. Алдохина. – Харьков : ХНЭУ, 2004. – 212 с.

13. Пономаренко В. С. Конкурентоспроможність у комплексному оцінюванні ефективності розвитку промислового підприємства/ В. С. Пономаренко, І. В. Гондарева // конкурентоспроможність: проблеми науки та практики: монографія / під ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С., д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Іванов Ю. Б. – Харків : ФОРП Павленко О. Г. ; ВД "ІНЖЕК", 2011. – 352 с. – С. 216-295.

14. Пономаренко В. С. Оцінка ефективності комплексу факторів актуалізації трудового потенціалу промислових підприємств / В. С. Пономаренко, І. В. Гондарева // Інновації: проблеми науки та практики: монографія / під ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С., д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Ястремської О. М. – Харків : ФОРП Павленко О. Г.; ВД "ІНЖЕК", 2010. – 304 с. – С. 9–25.

15. Пономаренко В. С. Проблеми підготовки компетентних економістів та менеджерів в Україні [Текст]: монографія / В. С. Пономаренко. – Харків : ІНЖЕК, 2012. – 327 с.

16. Пономаренко В. С. Стратегічне управління підприємством / В. С. Пономаренко. – Харків : Основа, 1999. – 620 с.

17. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства : навч. посіб. / В. С. Пономаренко, О. І. Пушкар, О. М. Тридід. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2002. – 640 с.

18. Пономаренко В. С. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи : монографія / В. С. Пономаренко, О. М. Тридід, М. О. Кизим. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2003. – 328 с.

19. Пономаренко В. С. Управління трудовим потенціалом: наукове видання / В. С. Пономаренко, М. М. Гриньова, М. М. та ін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. – 348 с.

20. Разработка сбалансированной системы показателей. Практическое руководство с примерами / под ред. А. М. Гершуна, Ю. С. Нефедьевой. – 2-е изд. – Москва : ЗАО "Олимп-Бизнес", 2005. – 128 с.

21. Салига С. Я. Удосконалення методів оцінки ефективності розвитку підприємств / С. Я. Салига, К. С. Салига, Л. І. Кириловата, О. В. Скачкова. – Запоріжжя : ЗІДМУ, 2007. – 56 с.
22. Харазішвілі Ю. М. Україна після кризи: моделювання ефективності та інноваційності соціально-економічного розвитку / Ю. М. Харазішвілі, В. В. Заводнік // Стратегічні пріоритети. – Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2011. – № 1 (18). – С. 74–84.
23. Цыгичко В. Н. Руководителю о принятии решений : монография / В. Н. Цыгичко – 3-е изд. перераб. и доп. – Москва : УРСС, 2010. – 352 с.
24. Combining EVA with the Balanced Scorecard to improve strategic focus and alignment: 2GC Discussion Paper. – UK : 2GC Active Management, 2001. – P. 5–14.
25. de Haas M. Multilevel design of performance measurement systems: enhancing strategic dialogue throughout the organization / M. de Haas, A. Kleingeld // Management Accounting Research, 1999. – № 10. – P. 233–261.
26. Gontareva I. V. Determination of factors of enterprise system efficiency / I. V. Gontareva // Nauka i studia. – 2009. – NR 8 (20). – С. 5–11.
27. Guler I. Throwing Good Money After Bad? Political and Influences on Sequential Decision Making in the Venture Capital Industry / I. Guler // Administrative Science Quarterly, 2007. – Vol. 52. № 2. – P. 248–285.
28. Kaplan R. S. The future of the balanced scorecard. / R. S. Kaplan, D. P. Norton // CGMA Magazine, 2012. – Inaugural issue – P. 32–34.

12.3. Інформаційні ресурси

29. Бібліотека Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.
30. Горинов П. Е. Оценка эффективности управления: предмет, методы, инструменты (на примере лесопильно-деревообрабатывающего комбината ЛДК) [Электронный ресурс] / П. Е. Горинов // Сборник трудов Роль аналитика в управлении компанией. – М. : ИКФ Альт, 2002. – 28 июня. – Режим доступа : <http://www.aup.ru/books/m74/4.htm>.
31. Господарський кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. № 18. – № 19-20. – № 21-22. – ст.144 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

32. Доклад Комісії з вимірювання ефективності економіки та соціального прогресу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ach.gov.ru/userfiles/bulletins/doclad-effict-buleten-fl-544.pdf>.
33. ЛігаБізнесІнформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net/.
34. Налоги и бухгалтерский учет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : basa.tav.kharkov.ua/.
35. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua/.
36. Право Україна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.
37. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua/.
38. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.
39. Buzan T. The Mind Map Book: Unlock Your Creativity, Boost Your Memory, Change Your Life [Electronic resource] / Tony Buzan and Barry Buzan. – Access mode: http://www.amazon.co.uk/gp/product/1406647160?ie=UTF8&tag=thibuz21&linkCode=as2&camp=1634&creative=19450&creativeASIN=1406647160#reader_1406647160.

12.4. Методичне забезпечення

40. Гонтарева І. В. Робоча програма навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" / І. В. Гонтарева. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.
41. Гонтарева І. В. "Оцінка ефективності розвитку підприємства": опорний конспект [Електронний ресурс] / І. В. Гонтарева. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.
42. Гонтарева І. В. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" [Електронний ресурс] / І. В. Гонтарева. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства					
Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання результативності	Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання результативності	Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання результативності	Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання результативності	Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання результативності	Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання результативності
Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності					
Обґрунтовувати та застосувати методи оцінювання наявного потенціалу	Сутність поняття потенціал. Види потенціалу	Методи та методики оцінювання наявного потенціалу	Оцінювання складових наявного потенціалу як умови ефективності розвитку підприємства. Визначення заходів щодо усунення вузьких місць в наявному потенціалі підприємства	Здатність до групової взаємодії в процесі оцінювання складових наявного потенціалу	Прийняття управлінських рішень щодо визначення вузьких місць в наявному потенціалі
Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності					
Визначати та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства	Сутність поняття функціонування, організованість	Методи та методики оцінювання функціональної організованості	Оцінювання складових функціональної організованості як умови ефективності розвитку підприємства. Визначення заходів щодо усунення вузьких місць в цій умові	Здатність до групової взаємодії у ході оцінювання складових функціональної організованості	Прийняття управлінських рішень щодо визначення вузьких місць в функціональній організованості, що є умовою ефективності діяльності підприємства
Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства					
Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства	Сутність поняття агрегування	Методи оцінювання системи умов ефективності розвитку підприємства	Агрегування та дослідження умов ефективності розвитку підприємства	Здатність аргументувати власну позицію щодо визначення методів агрегування умов ефективності розвитку підприємства	Прийняття управлінських рішень щодо методів агрегування умов ефективності розвитку підприємства

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	10
5. Теми семінарських занять	11
6. Теми практичних занять	14
6.1. Приклади типових практичних завдань за модулями	15
7. Самостійна робота.....	26
7.1. Індивідуальне завдання.....	28
7.2. Контрольні запитання для самодіагностики	33
8. Індивідуально-консультативна робота	38
9. Методи навчання	38
10. Методи контролю	42
11. Розподіл балів, які отримують студенти	52
12. Рекомендована література.....	57
12.1. Основна	57
12.2. Додаткова	57
12.3. Інформаційні ресурси.....	59
12.4. Методичне забезпечення	60
Додатки.....	61

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

**Робоча програма
для студентів усіх спеціальностей
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Гонтарева** Ірина Вячеславівна

Відповідальний за видання *І. В. Гонтарева*

Редактор *О. Г. Лященко*

Коректор *Т. А. Маркова*

План 2017 р. Поз. № 87 ЕВ. Обсяг 64 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*